LAUSUNTO

18.6.2019

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

E 11/2019 vp

Lausunto komission ehdotuksesta asetusten (EU) N:o 1307/2013 ja N:o 1308/2013 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä komissiolle toimitettavien tietojen ja asiakirjojen tiedoksiantamisen osalta annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 2017/1185 muuttamiseksi (markkinoiden avoimuus)

Elintarviketeollisuusliitto (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoasiassa ja haluaa kiinnittää huomion seuraaviin täytäntöönpanoasetuksen muutosehdotusta koskeviin seikkoihin.

Hintojen lisäraportointi ei paranna maataloustuotannon kannattavuutta

Elintarviketeollisuusliitto pitää tärkeänä maatalous- ja elintarvikemarkkinoiden avoimuuden lisäämistä erityisesti kuluttajien ostotiedon lisäämisen osalta. Hintatietojen lisäraportointia ETL ei kannata.

ETL katsoo, että komissiolle toimitettavien hinta- ja määrätietojen täydentäminen uusilla tuotteilla ei paranna maataloustuottajan asemaa elintarvikeketjussa, vaan voi pikemminkin heikentää tuottajan mahdollisuuksia parantaa kannattavuuttaan.

Tietojen jakaminen erityisesti pitkälle jalostettujen elintarvikkeiden hinnoista voi johtaa negatiivisiin kilpailuvaikutuksiin. Kilpailuhaitta on sama, jaetaanko tietoa yritysten välillä vai julkisesti. Kilpailu voi rajoittua, jos julkaistusta hinnasta tulee vertailukohta kaikille alan toimijoille ja hintataso tiedon avulla yhtenäistyy. Hinnan avoimuus todennäköisesti myös vahvistaa neuvotteluvoimaa elintarvikeketjun siinä osassa, jossa se jo valmiiksi on vahva.

Hintatietojen vertailukelpoisuutta EU-tasolla on mahdotonta saavuttaa

Komissio esittää, että hintatietojen keruuta laajennettaisiin tuottajahintojen lisäksi kattamaan joidenkin elintarvikkeiden osalta elintarviketeollisuuden myyntihinnat ja kaupan ostohinnat. Ostohinnat tulisi toimittaa komissiolle niiden jalostettujen tuotteiden osalta, joiden kulutus on vähintään 2 % EU:n tuotannosta. Esitys on monelta osin ongelmallinen.

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Ensinnäkin yksittäisten hintatietojen poimiminen valtavan laajasta jalostettujen tuotteiden valikoimasta ei tuota oleellista tietoa koko elintarviketuotannon menestymisestä. Vertailukelpoisia tuotteita on vaikea löytää edes yhdeltä markkinalta ja samankaltaisilla tuotteilla on harvoin yhtäläinen asema kuluttajan ostoskorissa eri maissa.

Toiseksi, yhtenäisen tuotemäärittelyn aikaansaaminen EU-tasolla on käytännössä mahdotonta, koska elintarviketeollisuuden ja loppuasiakkaan välisen hintaan vaikuttaa monet eri tekijät. Näin ollen, kun yhtenäistä tuotemäärittelyä ei ole, komission raportoimat hintatiedot eivät ole vertailukelpoiset, vaan suurella todennäköisyydellä harhaanjohtavat.

Kolmanneksi, Suomen pienet ja keskittyneet elintarvikemarkkinat estävät hintatietojen nykyistä laajemman hintatietojen keräämisen kilpailun häiriintymättä. Lisäksi Suomessa ei vielä ole kuluttajien ostokäyttäytymistä mittaavaa tietolähdettä, minkä avulla EU-tason kulutusmäärät voitaisiin arvioida.

Yritysten raportointivelvollisuuksien lisääminen ilman selviä hyötyjä ei ole hyväksyttävää

ETL vastustaa yritysten hallinnollisen taakan lisäämistä ilman selvien hyötyjen osoittamista. Kilpailun häiriintymättömyys ja yrityksien tietosuoja kaikissa elintarvikeketjun osissa tulee suojata.

ETL katsoo, että maatalousmarkkinoista on jo tarjolla riittävästi sekä yksityisistä että julkisista lähteistä peräisin olevaa tietoa, joiden avulla maatalousmarkkinoista voi saada kokonaisvaltaisen kuvan.

Tiedon hyödyntämiseen sen nykyisessä laajuudessaan on kiinnitettävä enemmän huomiota ja opastettava eri toimijoita tiedon käytössä. Lisäksi jo nyt julkisesti saatavilla olevan tiedon lisäksi yritykset jakavat sopimustuottajilleen markkinatietoa myös omissa sisäisissä julkaisuissaan ja muissa viestintäkanavissaan.[1]

ETL katsoo, että edellä mainitut seikat huomioiden Suomen ei tulisi hyväksyä vaillinaista ja epätarkoituksenmukaista esitystä toimeenpanoasetuksen muuttamiseksi.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Pia Pohja
toimitusjohtaja

[1] Komission syyskuussa 2018 järjestämässä Market Transparency -työpajassa tultiin samaan lopputulokseen. Raportti työpajan keskustelusta ja johtopäätöksistä on ladattavissa JRC:n sivuilta http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC113150/utp_market_transparency.pdf